

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Crèdits	1,2 de presencials (30 hores) 3,8 de no presencials (95 hores) 5 de totals (125 hores).
Grup	Grup 1, 2S (Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
	12:00h	13:00h	Dimecres	10/09/2014	11/02/2015	Despatx BB06 (1er pis)
	13:00h	14:00h	Dilluns	16/02/2015	01/06/2015	BB06
	13:00h	14:00h	Dilluns	02/06/2015	31/07/2015	Despatx AA06_Es obligatori concertar tutoria prèviament per email: mj.mulet@uib.es

Contextualització

La finalitat de l'assignatura és oferir a l'alumnat competències especialitzades sobre gestió del patrimoni fotogràfic. Per tant, aprendre a identificar el material (imatges i accessoris), donar pautas per aprendre a investigar amb el mateix, aportar coneixments per a la seva catalogació, dotar d'eines per a la seva gestió i facilitar propostes de difusió.

Requisits

No hi ha requisits especials.

Competències

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

- L'assoliment de les competències genèriques garanteix la consecució dels objectius generals del Màster en Patrimoni cultural: investigació i gestió. És a dir:

1. Formar especialistes en el marc de la conservació integrada del patrimoni cultural.
2. Aprofundir en el coneixement i estudi del patrimoni cultural.
3. Donar resposta a la demanda laboral en termes de patrimoni cultural.
4. Formar competències aplicables a la tutela del patrimoni cultural.
5. Establir vincles entre el patrimoni cultural i els models específics de desenvolupament del turisme cultural.
6. Analitzar i comprendre la relació entre el patrimoni cultural i el desenvolupament local.

És un màster organitzat pel Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts per a la formació de professionals especialitzats en investigació i gestió del patrimoni. La seva finalitat és dotar l'alumne d'instruments, tècniques, coneixements i habilitats que valorin el patrimoni com a factor de desenvolupament local i aposte social prioritària.

- L'assoliment de les competències específiques garanteix la superació de l'assignatura i la idoneïtat per realitzar tasques de conservació i gestió del patrimoni en imatge.

Específiques

- * CG 1. Compromís de tutela i respecte de la cultura i de les seves manifestacions materials i immaterials
- CG 2. Capacitat d'analitzar, relacionar, interpretar i sintetitzar informació
- CG 3. Habilitat per a transmetre els coneixements adquirits
- CG 4. Capacitat d'elaborar projectes i activitats
- CG 5. Habilitat per a utilitzar eines i tecnologies
- CG 6. Habilitat per a dissenyar activitats de gestió i difusió cultural.

Genèriques

- * CE 1. Coneixements especialitzats d'història de la fotografia i de patrimoni fotogràfic
- CE 2. Capacitat d'elaborar projectes de recerca sobre patrimoni fotogràfic
- CE 3. Capacitat de dissenyar projectes de conservació i gestió de fons en imatge
- CE 4. Capacitat de catalogar imatges
- CE 5. Habilitat per a dissenyar instruments de difusió del patrimoni fotogràfic
- CE 6. Habilitat per a manejar documentació gràfica.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Per assolir les competències descrites abans cal conèixer, estudiar i reflexionar els àmbits temàtics següents:

Continguts temàtics

- I. Introducció a la matèria i exposició de la dinàmica del curs. Bibliografia, fonts i recursos web.
 - Explicació breu de la dinàmica de les sessions: avís que les classes seran presencials i que hi haurà control de signatures, establiment del cronograma, descripció de les tasques pràctiques a desenvolupar presencials i no presencials, explicació del projecte de treball a fer.
 - Pautes bibliogràfiques i webgràfiques.
 - Informació sobre les tasques on line mitjançant campus extens.
- II. Investigació amb imatges

II.1. La fotografia com a producció sociocultural.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

II.2. Arxius, fons i col·leccions en imatge a les Balears.

III. Gestió del patrimoni fotogràfic (1). Conservació i catalogació.

III.1. Identificació del material. Imatges úniques. La reproductibilitat: suports i processos.

III.2. Identificació del material. Instruments òptics de producció i exhibició.

III.3. Conservació del material fotogràfic. Pautes i recomanacions.

III.4. Taller de catalogació.

IV. Gestió del patrimoni fotogràfic (i 2). Difusió.

IV.1. Instruments de difusió. Propostes de difusió per web.

IV.2. Drets d'autor. Problemàtica.

IV.3. Legislació. Projectes europeus.

V. Com es desenvolupa un projecte de gestió del patrimoni fotogràfic.

Posada en pràctica de diferents projectes mitjançant la preparació i exposició per part dels alumnes i el debat conjunt.

Metodologia docent

Concreció de la dinàmica de les sessions i del treball no presencial.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició de la professora	Grup gran (G)	* Explicació dels temes I, II, III i IV. * Assoliment de les competències: CE1, CE3, CE6, CG1, CG2	12
Seminaris i tallers	Comentari de text on line	Grup mitjà (M)	* Assoliment de les competències: CE1, CE6, CG2, CG3, CG4, CG6 * Es penjara a campus extens un text a debatre mitjançant fòrum. Abans s'especificaran les pautes per a la seva realització.	2
Seminaris i tallers	Comentari de text on line	Grup mitjà (M)	* Assoliment de les competències: CE1, CE6, CG2, CG3, CG4, CG6 * Es penjara a campus extens un text a debatre mitjançant fòrum. Abans s'especificaran les pautes per a la seva realització.	2
Seminaris i tallers	Taller de catalogació	Grup mitjà (M)	* Assoliment de les competències: CE3, CE4, CG1 * Contacte directe amb el material (daguerreotips, ambrotips, ferrotips, negatius de vidre i flexible, còpies positives d'època, camerets i accessoris).	2
Classes pràctiques	Sortida	Grup gran (G)	* Assoliment de les competències: CE1, CE3	2

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			* Visita a l'Arxiu de la Imatge i el So del Consell de Mallorca (o, en el seu lloc, visita a una exposició afí o conferència d'un especialista).	
Tutories ECTS	Seguiment del projecte	Grup petit (P)	* Assoliment de les competències: CE2, CE5, CE6, CG2, CG4, CG5 * Revisió acurada dels objectius, metodologia i resultats del projecte	4
Avaluació	Exposició i defensa del projecte	Grup gran (G)	* Assoliment de les competències CE1, CE5, CE6, CG2, CG3, CG4, CG5, CG6, CG7 * El projecte s'exposarà en GP devant GG.	6

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informarà els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi de la matèria amb la bibliografia racomanada	* Assoliment de les competències: CE1, CE6, CG2, CG5 * Estudi individual	30
Estudi i treball autònom en grup	Preparació del projecte	* Assoliment de les competències: CE1, CE2, CE5, CE6, CG2, CG4, CG5, CG6	65

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscs específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Són criteris general evaluatius:

- Coneixements de la matèria i de les fonts bibliogràfiques i documentals
- Coneixements de catalogació i conservació del patrimoni fotogràfic
- Capacitat d'anàlisi, interpretació i plantejament d'hipòtesis
- Capacitat de dissenyar un projecte de gestió del patrimoni fotogràfic
- Habilitat per a transmetre els coneixements adquirits

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

Exposició de la professora

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	*Explicació dels temes I, II, III i IV.*Assoliment de les competències: CE1, CE3, CE6, CG1, CG2
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none">* Coneixements de la matèria i de les fonts bibliogràfiques i documental.* Participació en fòrum on line.* Prova on line.
Percentatge de la qualificació final: 20%	

Taller de catalogació

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	*Assoliment de les competències: CE3, CE4, CG1*Contacte directe amb el material (daguerreotips, ambrotips, ferrotips, negatius de vidre i flexible, còpies positives d'època, cameres i accessoris).
Criteris d'avaluació	* Coneixements de catalogació i identificació del patrimoni fotogràfic.
Percentatge de la qualificació final: 10%	

Seguiment del projecte

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	*Assoliment de les competències: CE2, CE5, CE6, CG2, CG4, CG5*Revisió acurada dels objectius, metodologia i resultats del projecte
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none">* Coneixements de la matèria* Capacitat de síntesi* Viabilitat del projecte
Percentatge de la qualificació final: 35%	

Exposició i defensa del projecte

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (recuperable)
Descripció	*Assoliment de les competències CE1, CE5, CE6, CG2, CG3, CG4, CG5, CG6, CG7*El projecte s'exposarà en GP devant GG.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none">* Capacitat d'anàlisi, interpretació i plantejament d'hipòtesis* Capacitat de dissenyar un projecte de gestió del patrimoni fotogràfic* Habilitat per a transmetre els coneixements adquirits
Percentatge de la qualificació final: 35%	

Recursos, bibliografia i documentació complementària

-IMPORTANT: A campus extens hi hauran carpetes amb documentació de lectura obligatòria i de lectura racomanada per a tots els alumnes, a més d'altres documents pels que signen contracte pedagògic. S'activarà

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

un espai de suggerències/notícies alumnes i professora. Es imprescindible la consulta periòdica de campus extens.

-Documents que es penjaran en línia a Campus Extens:

Sobre història i teoria de la fotografia:

BENJAMIN La obra de arte en la época de su reproductibilidad técnica.pdf

ESPARZA El arconte gris.pdf (5 pàg.)

WALL «Senyals d'indiferència»: aspectes de la fotografia en l'art conceptual o com a art conceptual.pdf

Sobre gestió del patrimoni fotogràfic:

AGUIRRE Digitalización.pdf (9 pàg.)

ALBERCH Arxiu imatges.pdf (27 pàg.)

BOADAS Gestio-pat-fotografic.pdf (11 pàg.)

BOADAS Indexacio imatges.pdf (16 pàg.)

Conservacion placas de vidrio.pdf (18 pàg.)

CSILLAG Conservación de la fotografía patrimonial.pdf (103 pàg.)

THE DAGUERRIAN SOCIETY Frequently Asked Daguerreotype Questions.pdf (5 pàg.)

FEDAC Archivos digitales de fotografía histórica.pdf (20 pàg.)

Fototecas en Internet.pdf (11 pàg.)

KURTZ Conservación y difusión de colecciones fotográficas.pdf (11 pàg.)

MAINES Conservació fotografia.pdf (48 pàg.)

Manual para Base de Datos.pdf (10 pàg.)

Projecte catalogació fotogràfica.pdf (9 pàg.)

SÁNCHEZ VIGIL Los archivos fotográficos de prensa.pdf (52 pàg.)

SÁNCHEZ VIGIL Fuentes para estudio documentación fotográfica.pdf (11 pàg.)

SEPIA [Survey European Photographic Collection] Recommandations et conservation.pdf (8 pàg.)

SEPIA2000.pdf (73 pàg.)

Fotografía en archivos municipales.pdf (19 pàg.)

Marco jurídico de la fotografía.pdf (10 pàg.)

Aquestes referències es poden renovar periòdicament.

Bibliografia bàsica

-Històries de la fotografia:

COLOMA MARTÍN, Isidro, La forma fotográfica, Málaga, Universidad de Málaga, 1986.

KURTZ, Gerardo F.; FONTCUBERTA, Joan; ORTEGA, Isabel; SÁNCHEZ VIGIL, Juan Miguel, La fotografía en España. De los orígenes al siglo XXI, Summa Artis, XLVII, Madrid, Espasa-Calpe, 2001.

LEMAGNY, Jean-Claude; ROUILLÉ, André, Historia de la fotografía, Barcelona, Alcor, 1986.

NEWHALL, Beaumont, Historia de la fotografía. Desde sus orígenes hasta nuestros días, Barcelona, Gustavo Gili, 1983.

SOUGEZ, Marie-Loup (coord.), Historia general de la fotografía, Madrid, Cátedra, 2007.

-Patrimoni fotogràfic:

AGUILÓ, Catalina; MULET, Maria-Josep, Guia d'arxius, col·leccions i fons fotogràfics i cinematogràfics de les Balears (1840-1967), Palma, SA NOSTRA Caixa de Balears, 2004.

BOADAS, Joan; CASELLAS, Lluís-Esteve; SUQUET, M. Àngels, Manual para la gestión de fondos y colecciones fotográficas, Girona, Centre de Recerca i Difusió de la Imatge / Ajuntament de Girona, 2001.

ORTEGA, Isabel, "Los materiales fotográficos", a Los materiales especiales en las bibliotecas, Gijón, Ediciones Trea, 1999, pàg. 199-248.

SÁNCHEZ VIGIL, Juan Miguel, El documento fotográfico. Historia, usos, aplicaciones, Gijón, Ediciones Trea, 2006.

Storia e Tutela del Patrimonio Fotográfico, Bagheria, Museum Guttuso, setembre 24-16, 2006.

Bibliografia complementària

Històries de la fotografia i espectacles òptics, teoria, estètica:

BARTHES, Roland, La cámara lúcida, Barcelona, Gustavo Gili, 1982. Hi ha traducció catalana: La càmera lúcida, Palma, Lleóard Muntaner Editor, 2007.

BORDINI, Silvia, Storia del panorama. La visione totale della pittura del XIX secolo, Roma, Officina Edizioni, 1984.

CARRERO DE DIOS, Manuel, Historia de la industria fotográfica española, Girona, Centre de Recerca i Difusió de la Imatge, Ajuntament de Girona, 2001.

FONTANELLA, Lee, La historia de la Fotografía en España desde sus orígenes hasta 1900, Madrid, El Viso, 1981.

FREUND, Gisèle, La fotografía como documento social, Barcelona, Gustavo Gili, 2001.

GARCÍA FELGUERA, María de los Santos, 'Anaïs Tiffon, Antonio Fernández y la compañía fotográfica «Napoleon»', Locua amoenus, 8 (2006), pàg. 307-335. Es pot descarregar en pdf a: <http://ddd.uab.cat/pub/locus/11359722n8p307.pdf>

LÓPEZ MONDÉJAR, Publio, Las fuentes de la memoria I. Fotografía y sociedad en la España del siglo XIX, Barcelona, Ediciones Lunwerg, 1989 / Las fuentes de la memoria II. Fotografía y sociedad en España 1900-1939, Barcelona, Ediciones Lunwerg, 1992 / Fotografía y sociedad en la España de Franco. Las fuentes de la memoria III, Barcelona, Ediciones Lunwerg, 1996.

LÓPEZ MONDÉJAR, Publio, 150 años de fotografía en España. Barcelona, Lunwerg, 1999.

MULET, Maria-Josep, Fotografia a Mallorca (1839-1936), Barcelona, Lunwerg Editores, 2001.

MULET, Maria-Josep, La fotografía a les Balears (1839-1970), Palma, Documenta Balear, 2001.

PUIGDEVALL, Montserrat; PONS, Jordi, "La projecció pública d'imatges fotogràfiques abans del cinema: cultura i espectacle", Jornades Imatge i Recerca, Ajuntament de Girona, 1998, pàg. 235-249.

SÁNCHEZ VIGIL, Juan Miguel, El universo de la fotografía. Prensa, edición, documentación. Madrid, Espasa-Calpe, 1999.

SOUGEZ, Marie-Loup, Historia de la fotografía, Madrid, Cátedra, 1994.

ZOTTI MINICI, Carlo Alberto, 'Il viaggio ottico: dal mondo nuovo alle vedute Limuère', Autors diversos, Imatge i viatge. De les vistes òptiques al cinema: la configuració de l'imaginari turístic, Girona, Fundació Museu del Cinema - Col·lecció Tomàs Mallol / Ajuntament de Girona, 2004, pàg. 27-48.

ZOTTI MINICI, Dispositivi ottici alle origine del cinema. Immaginario scientifico e spettacolo nel XVII e XVIII secolo, Bologna, Clueb, 1998.

Patrimoni fotogràfic: conservació, identificació, gestió:

BITELLI, Luisa; VLAHOV, Riccardo (a cura da), La fotografia. Tecniche di conservazione e problemi di restauro, Bologna, Edizioni Analisi, 1987.

BOADAS, Joan; CASELLAS, Lluís-Esteve (dir.), Girona. Guia de fons en imatge, Girona, Ajuntament de Girona, 1999.

COE, Brian; HARWORTH-BOOTH, Mark, A Guide to Early Photographic Processes, London, Hurtwodd Press / The Victoria and Albert Museum, 1983.

Documents graphiques et photographiques: Analyse et conservation, París, Archives Nationales, 1993.

EASTMAN KODAK COMPANY, Conservation of Photographs, Rochester N.Y., Kodak Publication F-40, 1985.

KURTZ, Gerardo F.; ORTEGA, Isabel (coord. i dir.), 150 años de fotografía en la Biblioteca Nacional: Guía-Inventario de los fondos fotográficos de la Biblioteca Nacional, Madrid, Ministerio de Cultura / El Viso, 1989.

LAVÉDRINE, Bertrand, A Guide to the Preventive Conservation of Photograph Collections, NY, Getty Conservation Institute, 2003.

LAVÉDRINE, Bertrand; GANDOLFO, Jean Paul; MONOD, Sibylle, (Re)connaître et conserver les photographies anciennes, Ed. du CTHS, Collection orientations et méthodes, 2006.

MESTRE, Jordi, Identificació i conservació de fotografies, Barcelona, Arxiu Municipal de Barcelona, 1997.

RIEGO, Bernardo et al., Manual para el uso de archivos fotográficos, Santander, Aula de Fotografía de la Universidad de Cantabria / Universidad de Cantabria, 1997.

SALVADOR BENÍTEZ, Antonia; RUIZ RODRÍGUEZ, Antonio, Archivos fotográficos. Pautas para su integración en el entorno digital, Granada, Universidad de Granada, 2006.

SEPIADES. Cataloguing Photographic Collections (2004): <http://www.knaw.nl/ecpa/publ/pdf/2719.pdf>

TORREGROSA, Juan Francisco; SÁNCHEZ, María, 'Las fototecas digitales y tradicionales de la administración pública española', Quintas Jornadas Imagen, Cultura y Tecnología, Madrid, Universidad Carlos III, 2007, pàg. 153-164.

VALLE GASTAMINZA, Félix del (ed.), Manual de Documentación Fotográfica, Madrid, Síntesis, 1999.

També cal asenyalar:

-La publicació periòdica History of Photography

(<http://www.rleggat.com/photohistory/index.html>)

-Les actes bianuals de les Jornades Antoni Varés. Imatge i Recerca. Centre de Recerca i Difusió de la Imatge, Ajuntament de Girona (algunes es poden consultar en línia) http://www.ajuntament.gi/sgdap/cat/crdi_portada.php

Altres recursos

The Getty <http://www.getty.edu/conservation/science/photocon/index.html>

George Eastman House <http://www.eastmanhouse.org>

Photographic Collections on line George Eastman House <http://www.geh.org>

Centro di Ricerca e Archiviazione della Fotografia <http://www.craf-fvg.it/>

Fototeca Storica Nazionale Ando Gilardi <http://www.fototeca-gilardi.com/>

Centre de recherches sur la conservation des documents graphiques (CRCDG) <http://www.crcc.cnrs.fr/>

Maison Europeen de la Photographie http://www.mep-fr.org/default_test_ok.htm

Musée Niepce <http://www.patrimoine-photo.org/>

Société Française de Photographie <http://www.sfp.photographie.com/>

Patrimoine photographique <http://www.patrimoine-photo.org/>

Documentation française <http://www.ladocumentationfrancaise.fr/photographie/>

UCR/California museum of Photography <http://www.cmp.ucr.edu/>

International Center of Photography (NY) <http://www.icp.org/>

Museum of Modern Art (MOMA) <http://www.moma.org/>

Nederlands Foto Instituut <http://www.nederlandsfotomuseum.nl>

Musée hongrois de la photographie <http://www.fotomuzeum.hu>

Bibliothèque nationale de France <http://www.bnf.fr/>

Centre for Photographic Conservation <http://dspace.dial.pipex.com/cpc.moor/index.htm>

SEPIA Safeguarding European Photographic Images for Access <http://www.knaw.nl/ecpa/sepi/home.html>

The Photographic Historical Society <http://www.rit.edu/~andpph/tphs-links.html>

IT Fratelli Alinari Photo Archive <http://www.alinari.it/>

The Library of Congress (Photography on line) <http://www.loc.gov/rr/print/catalog.html>

USA The American Museum of Photography <http://www.photographymuseum.com>

Fototeca Nacional del INAH (Mexico) <http://www.sinafo.inah.gob.mx/fototeca/fototeca.html>

Sistema Nacional de Fototecas (México) <http://www.sinafo.inah.gob.mx/main.html>

Museu del precinema. Padova <http://www.minicizotti.it/index.htm#>

Magic Lanter of the United States and Canada www.magiclanternsociety.org

Museu del Cinema. Col. Tomàs Mallol, Girona www.museudelcinema.org

British Pathé <http://www.britishpathe.com>

The Fox Talbot Museum <http://r-cube.co.uk/fox-talbot/>

Universidad Diego Portales Centro nacional de Patrimonio Fotográfico (Santiago de Chile <http://www.patrimoniofotografico.cl/index.htm>

<http://www.nationalmediamuseum.org.uk/Collections/home.asp>

http://www.oraziorusso.it/museo_foto.html

<http://www.zentrumfuerfotografie.ch/>
Fotomuseum Winterthur (Zürich) <http://www.fotomuseum.ch/>
The Daguerreian Society <http://daguerre.org/home.php>
Fons fotogràfic Universitat de Texas <http://www.hrc.utexas.edu/collections/photography/>
<http://www.photography-guide.com/index.html>
Albumen: History, Science and Preservation <http://albumen.stanford.edu/>
Estereoscòpiques <http://www.stereographica.com/auctionframe.html>
Simulacions anamòrfiques <http://www.mhsgent.ugent.be/engl-plat4a.html>
Informació ferrotípia <http://www.gri.it/storia/ferrotip.html>
Informació càmeres lúcides i fosques <http://brightbytes.com/cosite/cohome.html>
Llibre de fotografia (anys 30) <http://www.pawelwojcik.com/grandfathersgirls/>
Fototeca Universidad de Sevilla. Laboratorio de Arte <http://www.fototeca.us.es/index.jsp>
Fototeca Ayuntamiento de Córdoba. Archivo Municipal <http://www.archivo.ayuncordoba.es>
Arxiu Fotogràfic de Catalunya <http://www.ultrafox.com>
FEDAC Archivo de Fotografía Histórica. Canarias <http://www.fotosantiguascanarias.org>
Fototeca del Instituto del Patrimonio Histórico Español <http://www.mcu.es/patrimonio/MC/IPHE/Documentacion/Fototeca/Directorio.html>
Centre de Recerca i Difusió de la Imatge. Ajuntament de Girona http://www.ajuntament.gi/sgdap/cat/crdi_portada.php
Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya <http://www.iefc.es/>
Arxiu del So i de la Imatge. Consell de Mallorca
<http://www.conselldemallorca.net/biblioteques/fonssoim.htm>

